

هدایت الهی

درسنامه

انسان‌ها دارای دو دسته نیاز هستند:

الف: نیازهای مادی، طبیعی یا غریزی مانند هوا، غذا، پوشاک ...

ب: نیازهای غیرمادی یا برتر مانند الف) درک هدف زندگی ب) درک آینده خویش ج) کشف راه درست زندگی

خداوند پاسخ به نیازهای مادی را در جهان خلقت آماده کرده و راه آگاهی از آن را در وجود انسان قرار داده است در صورتی که انسان از سطح زندگی روزمره و نیازهای طبیعی فراتر رود به سؤال‌ها و نیازهای عمیق‌تری برخورد می‌کند که به تدریج به دل‌مشغولی، دغدغه و حتی درد متعالی تبدیل می‌گردند این دردها نشانه‌ی بیداری، هوشیاری و ورود به وادی انسانیت است.

۱- **درک هدف زندگی: انسان برای چه زندگی می‌کند؟** انسان می‌داند اگر به این حقیقت دست نیابد عمر خود را از دست داده است.

۲- **درک آینده خویش: آینده انسان چگونه است؟** انسان به کمک عقل و بنا بر حکمت و عدل خداوند می‌فهمد که مرگ پایان راه او نیست اما نمی‌داند زاد و توشه سفر به جهان دیگر چیست؟ و خوشبختی وی در آن سرا در گرو چه کارهایی است؟

۳- **کشف راه درست زندگی: چگونه زیستن ارتباط دقیقی با دو نیاز قبلی دارد.** از آنجایی که انسان فقط یک بار به دنیا می‌آید، می‌داند که اگر روش درست زندگی را انتخاب نکند به هدف برتری که در خلقتش قرار داده شده نخواهد رسید و در سرای آخرت دچار خسران خواهد شد. «هر که او بیدارتر، پردردتر هر که او هشیارتر، رخ زردتر»
* پاسخ به نیازهای بنیادین باید الف) همه جانبه باشد ب) پاسخ‌ها کاملاً درست و قابل اعتماد باشند.
الف) به طوری که شامل ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی باشد زیرا این امور ارتباط تنگاتنگی با هم دارند.

ب) عمر محدود انسان مانع از استفاده از پاسخ‌های مشکوک و نیازمند تجربه و آزمون است و لذا نیازمند به کسی است که آگاهی کامل از تمامی ابعاد انسان دارد.

* هدایت عمومی: هدایت یک اصل عام و همگانی است و خلق موجودات و هدایت آن‌ها به سوی هدف، لطف الهی است. خداوند حکیم است یعنی کار عبث و بیهوده انجام نمی‌دهد.

* هدایت ویژه انسان: قرار دادن ویژگی‌های متناسب با خلقت در انسان سبب تمایز بنیادین او از سایر موجودات می‌شود که هدف همه آن‌ها تقرب به همه خوبی‌ها و زیبایی‌هاست (خدا) الف) تفکر و تعقل ب) اختیار و انتخاب

۱- انسان به کمک عقل، بسیاری از مجهولات را درمی‌یابد و می‌فهمد که پاسخ بسیاری از مسائل بنیادین بدون هدایت الهی (هدایت از طریق پیامبران) میسر نیست.

امام کاظم(ع) به شاگردش هشام بن حکم فرمود: ای هشام «هر کس که عقلش کامل‌تر است رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است.»

خداوند دو حجت بر مردم دارد: حجتی آشکار «پیامبران و ائمه و حجت پنهان که همانا عقل انسان‌هاست.»

عقل وسیله فهم پیام الهی است و هر کس با تفکر و تعقل در پیام الهی بیندیشد در خواهد یافت:

۱) هدف و مقصد زندگی انسان چیست و با کدام هدف، زندگی وی معنای حقیقی خود را خواهد یافت.

۲) آینده انسان چیست و چگونه رقم می‌خورد.

۳) حیات اجتماعی سالم، عادلانه و حافظ کرامت انسانی چگونه شکل می‌گیرد.

۴) راه درست زندگی چیست و چگونه به سعادت خواهد رسید.

پرسش و پاسخ:

- ۱- در جهان خلقت، پاسخ به هر نیاز به چه صورت درمی آید؟
به صورت یک هدف درمی آید و فرد برای رسیدن به آن اقدام می کند.
- ۲- راه آگاهی از پاسخ به نیازها در کجا قرار دارد؟
در وجود هر انسان قرار داده شده است.
- ۳- زمینه ساز اهداف چیست؟
نیازها
- ۴- اولین نیاز برای ورود به وادی انسانیت چیست؟
درک هدف زندگی
- ۵- انسان در چه صورتی می فهمد که مرگ پایان راه او نیست؟
با کمک عقل و بنا بر حکمت و عدل خداوند
- ۶- درک درست از آینده ی خویش به چه معناست؟
عقل انسان ضرورت معاد را ثابت می کند ولی از درک جزئیات آن عاجز است.
- ۷- کدام نیاز انسان، در قالب سؤال چگونه زیستن تجلی می یابد؟
کشف راه درست زندگی
- ۸- هر پاسخ باید چگونه باشد؟
۱- جامع و شامل ۲- درست و قابل اعتماد
۹- هدایت عمومی چیست؟
یک اصل عام و همگانی که براساس لطف الهی است.
- ۱۰- چه چیز سبب تمایز بنیادین انسان نسبت به سایر موجودات است؟
هدایت ویژه انسان و قراردادن ویژگی های متناسب با خلقت برای او
- ۱۱- امام کاظم (ع) به شاگردش (هشام بن حکم) در رابطه با عقل و پیامبران چه می فرماید؟
۱- بندگان در پیام الهی تعقل کنند ۲- کسانی پیام الهی را بهتر می پذیرند که از معرفت برتری برخوردار باشند.
۳- کسانی که در تعقل و تفکر برترند نسبت به فرمان های الهی داناترند ۴- کسی که عقلش کامل تر است رتبه اش در دنیا و آخرت بالاتر است.
- ۱۲- مقصود از حجت باطن و ظاهر به ترتیب کدام است؟
عقل و پیامبران
- ۱۳- بیشتر کزفهمی ها و انحرافات در طول تاریخ به چه علت است؟
عدم استفاده درست و بجا از عقل
- ۱۴- نتیجه ی پرورش بیش تر تفکر و تعقل چیست؟
دست یافتن به فهم عمیق تر و برتری از دین

آیات و روایات

شهر / مدرسه	سال	تعداد تکرار	پاسخ
قزوین، پگاه	۹۲	۳ بار	۱. خداوند آفریدگاری حکیم است، یعنی هر موجودی را برای معین خلق می کند

۲ بار	۹۲	قم، حضرت معصومه (س)	آفرینش نشانه نقص و ضعف و است.	۲.
۲ بار	۹۲	تهران، دکتر حسینی	حجّت آشکار هستند.	۳.
۱ بار	۹۰	تألیفی	حجّت نهان است.	۴.
۵ بار	۹۲	تهران، سرای دانش	امام کاظم(ع) با شاگرد برجسته‌ی خود، درباره‌ی دو حجت گفت‌وگو کرد.	۵.

به سؤال‌های زیر پاسخ کوتاه دهید

تعداد تکرار	سال	شهر / مدرسه	سؤال	پاسخ
۲ بار	۹۲	قزوین، سعادت (۱)	هدایت تمام مخلوقات چه نوع هدایتی است؟	۶.
۱ بار	۹۰	تألیفی	برای آن‌که پاسخ به نیازها راهگشا و اطمینان بخش باشد، باید دو نکته را در برگیرد. آن دو نکته کدامند؟	۷.
۳ بار	۹۲	تهران، صالحین	برای تشخیص هدف و راه رسیدن به آن، خداوند دو چراغ به انسان‌ها داده است، آن دو کدامند؟	۸.
۱ بار	۹۰	تألیفی	پاسخ به این سؤال مربوط به کدام نیاز بنیادین است؟ «برای چه زندگی می‌کنیم؟»	۹.
۳ بار	۹۲	قزوین، سعادت ۲	کشف راه درست زندگی را در قالب چه سؤالی می‌توان مطرح کرد؟	۱۰.
۲ بار	۹۰	هماهنگ کشوری	اگر در موضوعی اطلاعات صحیح ولی ناقص در اختیار دستگاه تفکر قرار گیرد، نتیجه چه خواهد بود؟	۱۱.

گزینه‌ی صحیح را انتخاب کنید

تعداد تکرار	سال	شهر / مدرسه	سؤال	پاسخ
۳ بار	۹۰	قزوین - هنرستان کار و شهادا	نیازها زمینه‌ساز هدف‌های ما هستند. الف) صحیح ☐ ب) غلط ☐	۱۲.
۵ بار	۹۰	تهران، دکتر حسینی	این‌که انسان با مرگ نابود نمی‌شود، مربوط به کدام‌یک از موارد زیر است؟ الف) درک درست از آینده‌ی خویش ب) درک هدف زندگی ج) کشف راه درست زندگی د) نیاز به آرامش و امنیت	۱۳.
۲ بار	۹۲	تهران، خوارزمی	کدام نیاز خود را در قالب چگونه زیستن نشان می‌دهد؟ الف) درک هدف زندگی ب) کشف راه درست زندگی ج) درک درست از آینده‌ی خویش د) نیاز به آرامش و امنیت	۱۴.
۲ بار	۹۲	تهران، خوارزمی آن راهی است که بتواند والاترین هدف را نشان دهد. الف) هدف زندگی ب) راه درست زندگی ج) درک آینده د) نیاز به آرامش و امنیت	۱۵.
۵ بار	۹۲	تهران، نرجس نوین وسیله فهم پیام الهی است. الف) ذهن ب) عقل ج) تفکر د) مشاهده	۱۶.

به سؤال‌های زیر پاسخ کامل دهید

تعداد تکرار	سال	شهر / مدرسه	سؤال	پاسخ
۲ بار	۹۲	قزوین، پگاه	اولین نیاز از نیازهای بنیادین انسان را توضیح دهید.	۱۷.
۱ بار	۹۲	تبریز، استاد شهریار	از میان نیازهای بنیادین انسان، کدام جامع نیازهای دیگر است و چرا؟	۱۸.
۳ بار	۸۸	هماهنگ کشوری	با توجه به سخن امام کاظم علیه‌السلام حجت‌های خدا بر انسان کدام‌اند؟	۱۹.
۱ بار	۹۰	تألیفی	درک آینده‌ی خویش نیاز دوم از نیازهای بنیادین است. آن را توضیح دهید.	۲۰.
۱ بار	۸۸	تهران، سرای دانش	پاسخ به نیازها باید چگونه باشد تا راهگشا گردد؟	۲۱.
۲ بار	۹۲	شیراز، ملاصدرا	پیام آیه‌ی «قال ربنا الذی اعطی کل شیء خلقه ثم هدی» چیست؟	۲۲.
۱ بار	۹۲	تهران، کوشش	خواست هر انسان خردمند، از خداوند چیست؟	۲۳.
۱ بار	۹۰	تألیفی	معنی عبارت «و کان الله عزیزاً حکیماً» چیست؟	۲۴.

پاسخ نامہ کی
تشریح

۱۴. گزینه‌ی «ب»: کشف راه درست زندگی صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی
۱۵. گزینه‌ی «ب» راه درست زندگی صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی
۱۶. گزینه‌ی «ب» عقل صفحه‌ی ۱۵ کتاب درسی
۱۷. انسان می‌خواهد بداند برای چه زندگی می‌کند و کدام هدف است که به زندگی‌اش معنایی متعالی می‌دهد. صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی
۱۸. نیاز سوم (درک هدف زندگی) زیرا راه درست زندگی آن راهی است که بتواند والاترین هدف را نشان دهد، به خصوص که انسان فقط یک بار به دنیا می‌آید، و یک بار زندگی را تجربه می‌کند. صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی
۱۹. ای هشام، خداوند دو حجت بر مردم دارد: حجتی آشکار و حجتی نهان. حجت آشکار رسولان و انبیاء و ائمه‌اند و حجت نهان، همان عقل انسان‌هاست. صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی
۲۰. انسان با کمک عقل خود می‌تواند به درک این حقیقت برسد که بنا بر حکمت و عدل خداوند، مرگ نابود کننده‌ی او و پایان همیشگی زندگی‌اش نیست و آینده‌ی روشن در جهانی دیگر در انتظار اوست. صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی
۲۱. الف) همه جانبه باشد به طوری که به نیازهای مختلف انسان پاسخ دهد. ب) پاسخ‌ها باید کامل و قابل اعتماد باشند، زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است تا کارآیی آن مشخص شود. صفحه‌های ۱۲ و ۱۳ کتاب درسی
۲۲. هدایت عام و عمومی صفحه‌ی ۹ کتاب درسی

دین و زندگی سال سوم

پاسخ‌نامه

درسی اول

۱. هدفی صفحه‌ی ۱۳ کتاب درسی
۲. بی‌هدف - ناآگاهی صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی
۳. پیامبران و ائمه صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی
۴. عقل صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی
۵. هشام بن حکم صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی
۶. هدایت عام صفحه‌های ۱۴ کتاب درسی
۷. ۱) همه جانبه (۲) کامل صفحه ۱۲ کتاب درسی
۸. عقل و فرستادگان الهی صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی
۹. نیاز اول، درک هدف زندگی صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی
۱۰. چگونه زیستن صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی
۱۱. انسان به نظری کامل و جامع نمی‌رسد. صفحه‌ی ۱۳ کتاب درسی
۱۲. صحیح است. صفحه‌ی ۱۱ کتاب درسی
۱۳. گزینه‌ی «الف»: انسان به کمک عقل خود می‌تواند بداند که خداوند آینده‌ای روشن برای او معین کرده است و با مرگ نابود نمی‌شود. صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی

صفحه‌ی ۲۵ کتاب درسی

۳۶. تفکر و تعقل

صفحه‌های ۲۹ و ۳۰ کتاب درسی

۳۷. وحی - اعجاز - عصمت

۳۸. ۱- لزوم استمرار در دعوت و ترویج پیوسته آن ۲- رشد

تدریجی سطح فکر جوامع و اقوام ۳- از بین رفتن یا تحریف

صفحه‌ی ۲۶ کتاب درسی

تعلیمات پیامبران پیشین

۳۹. ۱- توجه به نیازهای ثابت، در عین توجه به نیازهای متغیر

۲- وجود قوانین تنظیم کننده ۳- اختیارات حاکم و نظام

صفحه‌های ۳۲ و ۳۳ کتاب درسی

اسلامی

۴۰. قرآن کریم منشأ اصلی اختلاف و چند دینی را آن دسته از

رهبران معرفی می‌کند که به خاطر حفظ مقام و موقعیت خود

در برابر دعوت پیامبر جدید ایستادند و پیامبری او را انکار

صفحه‌ی ۲۷ کتاب درسی

کردند.

صفحه‌ی ۲۶ کتاب درسی

۴۱. گزینه‌ی «الف» صحیح است.

۴۲. گزینه‌ی «ج»: پیامبران با وجود مقام و منزلتی که دارند

انسان‌اند و کارهای خود را با اختیار انجام می‌دهند و با

بهره‌مندی از الطاف الهی چنان مرتبه‌ای از ایمان و تقوا را

دارند که هیچ‌گاه به سوی گناه نمی‌روند.

صفحه‌ی ۳۰ کتاب درسی

۴۳. گزینه‌ی «ب» رشد تدریجی سطح فکر جوامع و اقوام

صفحه‌ی ۲۶ کتاب درسی

صفحه‌ی ۳۰ کتاب درسی

۴۴. گزینه‌ی «ب» معجزه

۴۵. گزینه‌ی «ب» پیامبران با بهره‌مندی از الطاف الهی به چنان

مرتبه‌ای از ایمان و تقوا رسیده‌اند که هیچ‌گاه به سوی گناه

صفحه‌ی ۳۰ کتاب درسی

نمی‌روند.

۴۶. کلمه‌ی وحی در قرآن کریم برای موارد مختلف به کار رفته

و اختصاص به پیامبران ندارد. اما عالی‌ترین درجه‌ی آن که

مخصوص پیامبران است، به معنای القای معانی و معارف به

قلب پیامبر از سوی خداوند و سخن گفتن خداوند و جبرئیل

صفحه‌ی ۲۹ کتاب درسی

با اوست.

۲۲. خواست آن‌ها این است که خداوند آن‌ها را به راه درست

صفحه‌های ۱۱ و ۹ کتاب درسی

هدایت فرماید.

۲۴. و خداوند شکست‌ناپذیر و حکیم است. صفحه‌ی ۱۰ کتاب درسی

دین و زندگی سال سوم

پاسخ‌نامه

فهرستی دوم

۲۵. آنچه را که خداوند به پیامبران از حضرت نوح تا حضرت

محمد وحی کرد، تأکید بر عدم تفرقه است.

- خداوند به وسیله‌ی پیامبران اقوام را هدایت نمود

- انسان با اعمال خود زمینه‌ی دریافت الطاف الهی را به وجود

صفحه ۲۱ کتاب درسی

می‌آورد.

۲۶. گفتند یهودی یا مسیحی شوید تا هدایت شوید.

صفحه ۲۱ کتاب درسی

۲۷. پایین بودن سطح درک انسان‌های اولیه - پیامبران با فرهنگ

و زبان مردم، به تبلیغ دین می‌پرداختند. صفحه‌ی ۲۲ کتاب درسی

۲۸. دین خداوند از حضرت آدم تا حضرت خاتم‌الاسلام است.

صفحه ۲۲ کتاب درسی

۲۹. پیروی از پیامبرانی مانند موسی، عیسی، اسحاق و اسماعیل

صفحه ۲۲ کتاب درسی

ناشی از تعلیمات ابراهیم(ع) است.

صفحه‌ی ۲۴ کتاب درسی

۳۰. آفرینش

۳۱. رشد تدریجی سطح فکر جوامع و اقوام

صفحه‌ی ۲۶ کتاب درسی

۳۲. دین الهی به درستی به مردم نمی‌رسد و امکان هدایت از

صفحه‌ی ۳۰ کتاب درسی

مردم سلب می‌شود.

صفحه‌ی ۲۹ کتاب درسی

۳۳. پیامبران

صفحه‌ی ۳۰ کتاب درسی

۳۴. آیت - معجزه

صفحه‌ی ۲۴ کتاب درسی

۳۵. به معنای نوع خاص آفرینش است.